

КОРЕЛЯЦІЙНА ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ МАКРОКЛІМАТИЧНИМИ ПАРАМЕТРАМИ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНОЮ ЗДАТНІСТЮ САМОК НОРОК СКАНДИНАВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Н. В. Яремич, науковий співробітник
kucelepik@ukr.net

Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН

Питанню впливу паратипових факторів на формування продуктивності у норок присвячено ряд робіт як вітчизняних, так і закордонних вчених, у результаті яких встановлено різну норму реакції тварин, відмінних за генотипом, на вплив факторів навколишнього середовища. Встановлено, що за однакових умов утримання та годівлі норки мають різну динаміку статевих активностей, тривалості вагітності, якісних і кількісних характеристик гнізд. Важливу роль в часі настання статевої охоти в американської норки відіграють фактори макроклімату (температура навколишнього середовища, тривалість світлового дня, сонячна активність у весняний період, тощо) оскільки вони, діючи на організм через ендокринну та нервову систему, впливають на перебіг фізіологічних і біохімічних процесів.

Відтак встановлення кореляційних залежностей між факторами навколишнього середовища та показниками відтворювальної здатності, надасть змогу оптимізувати вже існуючу систему розведення та вирощування норок.

Дослідження, проведені на вітчизняних типах норок, дають змогу стверджувати, що кліматичні параметри навколишнього середовища мають суттєвий вплив на перебіг репродуктивної функції. Наші дослідження, проведені на імпортованих норках, є підтвердженням цього, оскільки встановлено кореляційний зв'язок різного рівня вірогідності. У норок усіх досліджуваних типів встановлена залежність між показниками макроклімату та датою прояву статевої охоти ($r = -0,50 \dots 0,62$, $P > 0,999$), що є підтвердженням даних, отриманих на норках вітчизняної селекції. Вірогідний кореляційний зв'язок встановлено між показниками температури та кратністю парувальності по групі самок Scanblack та Pearl ($r = 0,25 \dots 0,34$, $P > 0,999$). Встановлено, що за роки проведення досліджень зі зростанням показника температури навколишнього середовища в квітні-травні зростала частка самок, що щенилася. Відповідні коефіцієнти по групам самок склали $0,12 \dots 0,35$ ($P > 0,999$).

Досліджуючи кореляційні зв'язки між показниками відтворення самок норки скандинавського типу селекції та значеннями відносної вологості повітря, встановлено наявність вірогідної залежності у самок всіх досліджуваних генотипів за показниками дати прояву статевої охоти ($r = -0,15 \dots -0,26$, $P > 0,999$). За рештою досліджуваних характеристик перебігу сезону розмноження у самок спостерігалися відмінності в залежності від генотипної належності. Так, для норки Scanblack вірогідним коефіцієнт кореляції виявився за показником кількості періодів статевої охоти ($r = 0,23$, $P > 0,999$). Не встановлено кореляційного зв'язку між відносною вологістю та кратністю парувальності самок усіх генотипів, відповідні коефіцієнти виявилися невисокими та не вірогідними ($r = -0,04 \dots 0,06$, $P < 0,95$). Зростання відносної вологості повітря навколишнього середовища стало однією з причин збільшення тривалості ембріогенезу у досліджуваних самок незалежно від генотипу ($r = 0,20 \dots 0,23$, $P > 0,999$). За показником плідності самок відсутня кореляційна залежність з показником відносної вологості повітря ($P < 0,95$).

Показники атмосферного тиску корелювали з відповідними значеннями дати прояву статевої охоти самками генотипів Scanblack та Scanglow ($r = 0,13 \dots 0,33$, $P > 0,99 \dots 0,999$). Для самок Pearl розрахований коефіцієнт виявився низьким та невірогідним ($r = 0,01$, $P < 0,95$). Встановлено також, що зі зниженням значень атмосферного тиску, зростала тривалість вагітності самок усіх досліджуваних генотипів ($r = -0,20 \dots -0,33$, $P > 0,999$). Для самок чорного типу забарвлення кореляційна залежність між значеннями атмосферного тиску та показниками відтворення невірогідною була лише за показником кратності парувальності самок під час проведення гону та плідності ($r = -0,06 \dots 0,08$, $P < 0,95$). Для показника плідності вірогідний взаємозв'язок встановлено тільки по групі Scanglow ($r = 0,13$, $P > 0,99$).

Отже, отримані дані можуть стати теоретичною основою для корегування проведення зоотехнічних заходів з огляду на параметри макроклімату в різні технологічні періоди при розведенні норки скандинавської селекції в умовах вітчизняних звірогосподарств.